

Na osnovu člana 16. stava 4. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona - Prečišćeni tekst ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona", broj: 7/10 i 3/23), na prijedlog Ministarstva za boračka pitanja, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 86. sjednici, održanoj dana 20.06.2025. godine, d o n o s i

ZAKLJUČAK

I.

Usvaja se Informacija o realizaciji Programa podsticaja zapošljavanja i samozapošljavanja pripadnika branilačke populacije u 2024. godini, broj: 13/03-2-2-37-13-9802/25 od 10.06.2025.godine Ministarstva za boračka pitanja, koja čini sastavni dio ovog zaključka.

II.

Zaključak stupa na snagu danom donošenja.

Broj: 02-_____/25
Datum, 20.06.2025. godine
Zenica

PREMIJER

Nezir Pivić

DOSTAVLJENO:

1x Ministarstvo za boračka pitanja,
1x a/a.

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
MINISTARSTVO ZA BORAČKA PITANJA**

INFORMACIJA

**o realizaciji Programa podsticaja zapošljavanja i samozapošljavanja
pripadnika branilačke populacije u 2024. godini**

Zenica, juni 2025. godine

I. UVOD

Rješavanje egzistencijalnih pitanja pripadnika branilačke populacije, kao i poboljšanje kvaliteta života, važan je zadatak i obaveza struktura vlasti na svim nivoima.

Programi podsticaja zapošljavanju i samozapošljavanju u tom smislu, važan su programski zadatak i pravo čijom se realizacijom doprinosi poboljšanju ukupnih socio-ekonomskih prilika kako lokalnih zajednica, tako i Zeničko-dobojskog kantona (u daljem tekstu: Kanton) u cjelini.

Putem Ministarstva za boračka pitanja Kantona (u daljem tekstu: Ministarstvo) u kontinuitetu od 2016.godine uspješno se realizuju programi i projekti ove vrste na obostrano zadovoljstvo svih učesnika projekata, a posebno krajnjih korisnika pripadnika branilačke populacije.

Predmet Informacije, je dopunsko pravo utvrđeno Zakonom o dopunskim pravima branilaca i članova njihovih porodica ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona" broj 1/14)-Poglavljem IV-Osiguranje povoljnijih uvjeta za zapošljavanje, koji je bio u primjeni u budžetskoj 2024. god.

Kvalitetnom dugogodišnjom kontinuiranom realizacijom ovog vida prava, realiziranog kroz programe podsticaja zapošljavanju i samozapošljavanju ove populacije na području Kantona omogućeno je zapošljavanje i samozapošljavanje svih kategorija branilaca i članova njihovih porodica. Pokazatelji u tom smislu su i iznad očekivanog, te uz poboljšanje socio-ekonomske situacije ovih kategorija i stvaranja pozitivne poduzetničke klime ove kategorije u konačnici doprinjelo i razvoju kako lokalnih zajednica, tako i društva u cjelini.

Kao dobra praksa Programi podsticaja zapošljavanju i samozapošljavanju uspješno su realizovani i u prethodnoj budžetskoj 2024.god., što je i predmet Informacije u nastavku.

II. NORMATIVNO REGULISANJE/ pravni osnov/

Predmetno pravo definisano je važećim federalnim, kao i kantonalnim propisima iz oblasti branilačko-invalidske zaštite, kako slijedi:

- Zakon o pravima branilaca i članova njihovih porodica ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine" broj: 33/04, 56/05, 70/07, 9/10, 90/17, 29/22 i 60/24);
- Zakon o dopunskim pravima branilaca i članova porodica ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona" broj: 1/14), u primjeni u 2024god. za koju se sačinjava predmetna Informacija ;

Kao i Programima podsticaja zapošljavanju i samozapošljavanju pripadnika branilačke populacije Zeničko-dobojskog kantona za 2024.god., koje za svaku budžetsku godinu na prijedlog Ministarstva donosi Vlada Kantona, kako slijedi:

- Program podsticaja zapošljavanja pripadnika branilačke populacije Zeničko-dobojskog kantona putem zapošljavanja u pravnim licima u 2024.god. broj: 02-11-4627/24 od 08.03.2024. godine;
- Program podsticaja samozapošljavanja pripadnika branilačke populacije Zeničko-dobojskog kantona za 2024.godinu broj: 02-11-4626/24 od 08.03.2024. godine;

III. REALIZACIJA PROGRAMA PODSTICAJA ZAPOŠLJAVANJA i SAMOZAPOŠLJAVANJA U 2024.GOD.

Programi podsticaja zapošljavanju i samozapošljavanju putem ovog Ministarstva, kao sredstva podsticaja namijenjena za isplatu troškova i naknada pravnim licima vezanim za

zapošljavanje pripadnika branilačke populacije, odnosno sufinansiranje dijela troškova i naknada vezanih za pokretanje predloženih poslovnih aktivnosti pripadnika branilačke populacije, kao i unapređenje postojećih poslovnih djelatnosti pokrenutih prema ranijim programima Ministarstva realizuju se u kontinuitetu od 2016.god., kao što je naprijed i navedeno.

Naime, prvi (pionirski) koraci ovih podsticajnih mjera su još iz 2015. god., kada je Ministarstvo sufinansiralo nabavku sadnica malina (bilo je uspješno, ali i ograničavajuće, obzirom na fokusiranje poticaja samo na poljoprivredu djelatnost), ali istovremeno i pokazatelj opredjeljenosti branilačke populacije da samostalno i prema vlastitim inicijativama osiguraju vlastito zapošljavanje i samozapošljavanje sebi i porodici. Iz tih razloga učinjen je pomak i proširivanje dodjele sredstava podsticaja i na druge proizvodne i uslužne djelatnosti.

Programi podsticaja zapošljavanju i samozapošljavanju pokrenuti su i razvijani dijelom po zahtjevima pripadnika branilačke populacije, kao i na osnovu internih analiza i razmatranja potreba branilaca i članova njihovih porodica sa terenu Ministarstva, a kao potreba i rezultat:

- jasnog opredjeljenja Vlade Kantona o podsticaju razvoja privrede;
- osiguranja sredstava na razdjelu Ministarstva za navedenu namjenu;
- analize provedenih programa i projekata podsticajnih mjera zapošljavanja i samozapošljavanje pripadnika branilačke populacije Ministarstva iz prethodne godine;
- analize prijedloga, podnesaka, molbi i zahtjeva pripadnika branilačke populacije iz prethodnih godina za pomoć/podsticajna sredstva kojima bi započeli, održali ili potakli vlastitu proizvodnju te osigurali kako svoju tako i egzistenciju svojih porodica;

Usvajanjem Budžeta Zeničko-dobojskog kantona za 2024. godinu ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona" broj: 21/23 i 12/24) na transferu Ministarstva razdjel 24, budžetska organizacija 01, potrošačka jedinica 0001, ekonomski kod 614200-„Tekući transferi pojedincima“ subanalitika OAD 222 - „Transfer za podsticaj zapošljavanja branilaca i članova njihovih porodica“ planirana su sredstava za navedenu namjenu.

Programom utroška sredstava iz Budžeta Kantona za 2024. godinu („Sl. novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj 21/23 i 12/24) planiranih na razdjelu Ministarstva za boračka pitanja usvojenog Odlukom o usvajanju Vlade Kantona broj: 02-11-1895/24 od 29.01.2024. godine (u daljem tekstu: Program) na razdjelu ekonomski kod 614200-OAD 222-„Transfer za podsticaj zapošljavanju branilaca i članova njihovih porodica“ *planirana su sredstva u iznosu od 1.300.000,00 KM*, koja su Odlukom o preraspodjeli rashoda u Budžetu Kantona Ministarstva finansija Kantona broj: 07-03-01/11-12805-2-1/24 od 18.10.2024.god uvećana za 350.000,00 KM, što čini ukupan iznos raspoloživih sredstava za navedenu namjenu u iznosu **od 1.650.000,00 KM.**

Okvirna raspodjela sredstava sa transfera-član 4. stav (11) Programa definisana je prema namjeni kako slijedi:

- Program podsticaja samozapošljavanju pripadnika branilačke populacije u iznosu od..... 830.000,00KM;
- Program podsticaja zapošljavanja pripadnika branilačke populacije u iznosu od650.000,00KM;
- Program poticaja zapošljavanja FBiH-u saradnji sa Federalnim zavodom za zapošljavanje Sarajevo u iznosu od150.000,00 KM;
- Finansiranje drugih mjera podsticaja u cilju egzistencijalnog obezbjeđenja sredstva u iznosu od 15.000,00 KM

- Sufinansiranje edukacija i stručne literature kao podrška samozapošljavanju.....5.000,00.KM

Napominjemo, da je navedena raspodjela okvirnog karaktera, te da je Ministarstvo zadržavalo pravo izmjene raspodjele sredstava iz naprijed navedenog pregleda u slučajevima povećanog broja zahtjeva po jednom programu, praćeno manjim brojem zahtjeva po drugim programima, što je i učinjeno u budžetskoj 2024.god.;

U nastavku iznosimo pregled aktivnosti o utrošku sredstava sa transfera za navedenu namjenu prema Programu podsticaja zapošljavanja FBiH (saradnja)-„Projekat sufinansiranja zapošljavanja i samozapošljavanja djece šehida/poginulih branilaca 2024“–koji je donio Upravni odbor Federalnog zavoda za zapošljavanje, Programa podsticaja zapošljavanja pripadnika branilačke populacije putem zapošljavanja u pravnim licima, te Programa podsticaja samozapošljavanja pripadnika branilačke populacije-Prvi biznis, Biznis plus-varijanta „A“ i „B“ sve u ukupnom iznosu od **1.605.653,62 KM** sa procentom izvršenja od **97,32% za 173 korisnika**.

- Programi podsticaja zapošljavanja i samozapošljavanja FBiH (saradnja);

Naime, Odlukom Vlade Kantona broj: 02-11-14389/24 od 16.08.2024.god. odobreno je učešće Zeničko-dobojskog kantona u realizaciji „Projekta sufinansiranja zapošljavanja i samozapošljavanja djece šehida/poginulih branilaca 2024“ (u daljem tekstu: Projekat), koji je donio Upravni odbor Federalnog zavoda za zapošljavanje, akt broj: 01/1-45-4152/24 S.D. od 15.05.2024.god. sa iznosom sredstava za realizaciju Projekta od 150.000,00 KM.

Predmetnom Odlukom Ministarstvo za boračka pitanja Kantona zaduženo je da u ime Vlade Kantona sa Federalnim zavodom za zapošljavanje i Službom za zapošljavanje Kantona zaključi sporazum o međusobnoj saradnji na realizaciji Projekta. U tom smislu Sporazum o međusobnoj saradnji broj: 13/02-11-14139/24 je i zaključen dana 20.08.2024.god. s ciljem uspostavljanja zajedničke saradnje radi efikasne realizacije pomenutog Projekta. Pravo učešća u Projektu imala su lica-pripadnici branilačke populacije iz kategorije djece šehida/poginulih branilaca sa VSS, SSS i NK prijavljeni na evidenciji nezaposlenih lica kantonalnih službi za zapošljavanje u FBiH dan prije zaključenja ugovora o radu s poslodavcem (zapošljavanja), a u slučaju pokretanja vlastitih djelatnosti, osobe koje se nalaze na evidenciji bez obzira na stepen obrazovanja, starosnu dob, kao i osobe koje su bile zaposlene po programima/projektima iz prethodnih godina, ali ne duže od 36 mjeseci. Ministarstvo je u okviru svojih kriterija imalo mogućnost opredjeljivanja sufinansiranja zapošljavanja ili sufinansiranja samozapošljavanja za obe varijante uzimajući u obzir potrebe ciljne grupe i realizaciju drugih projekata zapošljavanja i samozapošljavanja koje provodi Ministarstvo.

Sporazumne strane za realizaciju Projekta osigurale su finansijska sredstva u ukupnom iznosu od 300.000,00 KM, od čega je učešće Vlada Kantona-Ministarstvo, kao i Zavod za zapošljavanje Kantona u pojedinačnim iznosima od po 150.000,00 KM. Po tom osnovu ugovore o zapošljavanju i samozapošljavanju potpisalo je ukupno **19 korisnika**.

Zajednički javni poziv poticaja zapošljavanju i samozapošljavanju u 2024.god.

Za budžetsku 2024. godinu javni poziv za dodjelu novčanih sredstava po Programu podsticaja zapošljavanja pripadnika branilačke populacije putem zapošljavanja u pravnim licima i Program podsticaja samozapošljavanja pripadnika branilačke populacije objavljen je dana 26.03.2024. godine (nakon unošenja podataka o službi, bez drugih izmjena, javno i transparentno na oglasnim pločama gradova/općina i općinskih branilačkih udruženja), kao i na web stranici Kantona sa posljednjim danom za podnošenje zahtjeva po Javnom pozivu zaključno sa 19.04.2024.godine, po svim varijantama javnog poziva na za to propisanom obrascu za podnošenje zahtjeva od strane Ministarstva, uz obavezno prilaganje kompletne dokumentacije, kao dokaza o ispunjavanju uslova Javnog oglasa.

Po tom osnovu *ukupno je zaprimljeno i obrađeno* 272 (dvijestotinesedamdesetdva) zahtjeva od čega su 34 (tridesetčetiri) zahtjeva za podsticaj zapošljavanju, 238 (dvijestotinetridesetosam) zahtjeva za podsticaj samozapošljavanju, i to: prvi biznis-106 (jednastotinašest) zahtjeva; biznis plus-varijanta „A“-21 (dvadesetjedan) zahtjev i varijanta „B“-111 (jednastotinajedanaest) zahtjeva.

Programom podsticaja zapošljavanju, kao i Programom podsticaja samozapošljavanju definisani su nosioci realizacije i saradnici programa, ciljevi programa i ciljne grupe, sredstava za realizaciju programa, način realizacije, obaveze nakon odobravanja sredstava, nadzor nad realizacijom programa, te završne odredbe.

Za saradnike u provedbi Programa određene su službe nadležne za pitanja branilačko-invalidske zaštite gradova/općina Kantona, privredni subjekti, kao i Zavod za zapošljavanje Zeničko-dobojskog kantona.

Ciljna grupa su pripadnici branilačke populacije iz člana 3. i 4. Zakona o dopunskim pravima branilaca i članova njihovih porodica ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona" broj 1/14), odnosno pravo za podnošenje zahtjeva po programima mogli su/mogu ostvariti:

- Dobitnici ratnih priznanja i odlikovanja;
- Ratni vojni invalidi;
- Demobilizirani branioci, koji su u Oružanim snagama RBiH proveli najmanje 24 mjeseca u periodu od 06.04.1992. do 23.12.1995. godine osim lica koja su u OS pristupili kao maloljetni ili neposredno po punoljetstvu sa minimalno 12 mjeseci provedenih u OS RBiH;
- Djeca šehida/poginulih branilaca do 35 godina života, djeca umrlih RVI i djeca umrlih nosilaca najvećih ratnih priznanja, do navršene 30 godina života;
- Udovice šehida/poginulih branilaca, korisnice porodične invalidnine;
- Udovice ratnih vojnih invalida, korisnice porodične invalidnine;
- Djeca umrlih demobiliziranih branilaca koji su u Oružanim snagama RBiH proveli najmanje 24 mjeseca u periodu od 06.04.1992. do 23.12.1995. godine i koji su sa istim živjela u zajedničkom domaćinstvu ili ga je isti izdržavao najmanje posljednju godinu dana prije smrti, do navršenih 30 godina života;
- Udovice umrlih demobiliziranih branilaca koji su Oružanim snagama RBiH proveli najmanje 24 mjeseca u periodu od 06.04.1992. do 23.12.1995. godine i koje su sa istim živjele u braku najmanje dvije posljednje godine dana prije smrti;

Posebni korisnici:

- Demobilizirani branioci, koji su u OS proveli najmanje 12 mjeseci u periodu od 06.04.1992. do 23.12.1995. god., i
- Djeca demobiliziranih branilaca koji su u OS proveli najmanje 24 mjeseca u periodu od 06.04.1992. do 23.12.1995.god., do navršenih 30 godina života, pod uslovom da žive u zajedničkom domaćinstvu sa demobiliziranim braniocem;

Predmetna novčana sredstava posebnim korisnicima odobravana su ako su se ista odnosila na slijedeće slučajeve: da je priložen plan poslovanja ocijenjen kao profesionalan i perspektivan, da opredjeljenja novčana sredstva nisu utrošena, u slučajevima nedovoljnog broja odobrenih zahtjeva iz određene lokalne zajednice i utvrđivanja teških socio-ekonomskih prilika u porodici podnosioca zahtjev;

Općinske/gradske komisije imenovane za provođenje procedure podsticaja u skladu za Programima podsticaja po potrebi su u obavezi izvršiti i terensku provjeru podnesenih zahtjeva uz izradu zapisnika i fotografija. Ministarstvo je zadržalo pravo tražiti dopunu dokumentacije ili nove dokaze od podnosioca zahtjeva, a u svrhu dokazivanja opravdanosti predmetnog zahtjeva.

Lista uspješnih kandidata (po oba Programa) objavljene su na općinskim/gradskim oglasnim pločama s mogućnošću ulaganja prigovora (preispitivanje liste), a nadležne gradske/općinske službe bile su *dužne da u roku od 30 dana*, od dana zatvaranja Javnog poziva po programima Ministarstvu *dostave liste urednih zahtjeva* zajedno sa spisima predmeta.

Programi podsticaja samozapošljavanja pripadnika branilačke populacije-javni poziv u 2024.god. (u daljem tekstu: Program podsticaja samozapošljavanju)

Programom posticaja samozapošljavanju u 2024 god. utrošena su novčana sredstva u ukupnom iznosu od 1.204.853,62 KM za **126 korisnika**.

Osnovni cilj Programa podsticaja samozapošljavanja je sufinansiranje dijela troškova i naknada vezanih za pokretanje predloženih poslovnih aktivnosti pripadnika branilačke populacije, kao i unapređenje postojećih poslovnih djelatnosti pokrenutih ranijim programima Ministarstva, a koji zadovoljavaju kriterije propisane Programom, odnosno javnim pozivom. I na ovaj način (kao i kroz programe zapošljavanja) doprinosi se poboljšanju ukupnih socijalno-ekonomskih prilika kako na lokalnom nivou, tako i nivou Kantona u cjelini. Pravo na ovu vrstu podsticaja pripadnici kategorija branilačke populacije ostvaruju na vlastiti zahtjev i na osnovu ugovora koji se po okončanju propisane procedure zaključuje sa odabranim korisnicima Projekta.

Program podsticaja samozapošljavanja realizovan je kroz dvije opcije:

- Program „Prvi biznis“- po korisniku/podnosiocu zahtjeva sredstva u pojedinačnom iznosu od 12.000,00 KM u slučaju kada je podnosilac zahtjeva registrovao planiranu djelatnost ne ranije od 01.01.2023, a zaključno sa sa danom okončanja Javnog poziva po Programu;
- Program „Biznis plus“ sa varijantama: „A“ u pojedinačnom iznosu do 9.000,00 KM korisniku Programa podsticaja samozapošljavanju Ministarstva iz prethodnih godina, koji je od 01.01.2023.god. do okončanja Javnog poziva *zaposlio jednog ili više radnika* pod uslovima: da se sredstava ne mogu dodijeliti za zaposlenje lica za koje je aplikant ranije koristio ovo pravo i da se zaposleno lice vodilo na evidenciji nezaposelnih lica nadležne Službe za zapošljavanje najmanje dva mjeseca prije stupanja u radni odnos;
- Programu „Biznis plus“, te varijanta „B“ u pojedinačnom iznosu od 1.000,00 KM od 7.000,00 KM korisniku Programa podsticaja samozapošljavanju ovog Ministarstva iz prethodnih godina, koji je *zadržao poresku registraciju i izmirio sve poreske obaveze* za 2023.god., *a srazmjerno visini uplaćenog poreza na dobit*;

Napominjemo, da Program nije ograničio djelatnost kojom će se korisnici baviti, a da su sredstva okvirno raspoređena u skladu sa procentualnim učešćem pripadnika branilačke populacije na teritoriji Kantona. Od uticaja na raspodjelu sredstava bio je i broj zahtjeva pripadnika branilačke populacije određenog grada/općine, ekonomska razvijenost lokalnih zajednica, te ostali društveno-socijalni elementi.

Kriteriji za dodjelu sredstava za Program „Prvi biznis“-lica koja su registrovala poslovnu djelatnost su:

- pripadnost branilačkoj populaciji,
- prebivalište na teritoriji ZDK u trajanju od najmanje 24 mjeseca prije podnošenja zahtjeva, osim povratnika u RS;
- izmirene poreske obaveze;
- registracija planirane poslovne aktivnosti (u periodu po Javnom pozivu);
- plan poslovanja (sa dokazima da aplikant poznaje planiranu poslovnu aktivnost sa stanovišta ulaganja, profita, tržišta, koji mora sadržavati pokazatelje sa opisom djelatnosti i predmeta poslovanja, ciljevima poslovanja, kao i planom prihoda, rashoda, poslovni rezultat i investiranje-tabelarni prikaz traženih parametara koji će sadržavati uvid u utrošak sredstava za koja aplicira);

Sredstva po ovom Programu dodjeljivana su za djelatnost registrovanu pod određenim ID brojem samo jednom kandidatu iz jednog porodičnog domaćinstva, a raniji korisnici sredstava po Programu „Prvi biznis“ nisu mogli aplicirati ponovo;

Kriteriji za dodjelu sredstava za Program „Biznis plus“-odnosi se na korisnike Programa podsticaja samozapošljavanju Ministarstva iz prethodnih godina, koji su uz navedenu obavezu dokumentaciju za dodjelu sredstava podsticaja morali ispunjavati i kriterije:

Program „Biznis plus“-varijanta „A“-kriteriji sa dokazima:

-izmirene poreske obaveze (sa dokazom uvjerenje nadležne poreske o izmirenim poreskim obavezama za aplikanta i registrovanu djelatnost);

-zasnivanje radnog odnosa za jednog ili više radnika (sa dokazom da je lice koje se zapošljava bilo na evidenciji Službe za zapošljavanje prije stupanja u radni odnos, sa prilaganjem dokaza o prijavi osiguranja za zaposleno lice-obrazac JS 3100 i informaciji o uplaćenim doprinosima za lice koje je zaposleno-obrazac JS 3650);

-uspješno učešće u prethodnim projektima Ministarstva (sa dokazom-uvjerenje nadležne gradske/općinske službe o učešću u prethodnim projektima Ministarstva);

-potvrdom o kretanju (za lice koje zapošljava-obrazac MUP-a PBA-4A)

Program „Biznis plus“-varijanta „B“-kriteriji sa dokazima:

-aktivna registracija poslovne djelatnosti (izvod iz registra poslovnih subjekata nadležne porezne uprave kao dokaz o aktivnoj registraciji djelatnosti);

-izmirene poreske obaveze (uvjerenje o izmirenim poreskim obavezama za podnosioca zahtjeva i registrovanu djelatnost);

-uspješno učešće u prethodnim projektima Ministarstva (uvjerenje nadležne gradske/općinske službe o učešću u prethodnim projektima zapošljavanja i samozapošljavanja Ministarstva);

-iznos uplaćenog poreza na dobit za 2023.god i minimalnom iznosu od 1.000,00KM, odnosno dokaz-Godišnja prijava poreza na dohodak (GPD-1051) ili godišnja prijava poreza na dobit (PP-801) ovjerena od nadležne Porezne uprave i dokazi (uplatnica Banke) i uplaćenom porezu na dobit/dohodak;

Podnosilac zahtjeva mogao je aplicirati samo za jedno od varijanti ili „A“ ili „B“. Ukoliko je aplikant dijete demobiliziranog branioca isti je bio obavezan dostaviti dokaz o srodstvu sa pripadnikom branilačke populacije, kao i supruga umrlog demobiliziranog branioca-dokaz izvod iz matične knjige umrlih.

Instrukcijom o provođenju Programa podsticaja samozapošljavanja broj:13/03-2-3-11-3546-3/24 od 18.03.2024. godine date su upute i pojašnjenja za pravilnu primjenu Programa samozapošljavanju u 2024.god., odnosno utroška sredstava u skladu sa Programom utroška sredstava Ministarstva za 2024.god. u smislu jednoobraznog i efikasnog provođenja postupka ostvarivanja prava na ovaj vid pomoći.

Programi podsticaja zapošljavanja pripadnika branilačke populacije-javni poziv u 2024.god. (u daljem tekstu: Program podsticaja zapošljavanju)

Programom podsticaja zapošljavanju utrošena su novčana sredstva u iznosu od 250.800,00 KM za zapošljavanje 25 lica.

Osnovni cilj Programa podsticaja zapošljavanju je smanjenje stope nezaposlenosti, rješavanje egzistencijalnih pitanja, poboljšanje kvaliteta života pripadnika branilačke populacije. Nesporno je i da se na ovaj način doprinosi i poboljšanju ukupnih socijalno-ekonomskih prilika kako lokalnih zajednica, tako i Kantona u cjelini.

Programi podsticaja zapošljavanju teže inicirati i potaći pripadnike branilačke populacije na samostalno i proaktivno djelovanje, u konkretnom slučaju aplikanti su samostalno birali privredne subjekte i javne organe sa ponudom za zapošljavanje, samostalno prikupljali potrebnu

dokumentaciju, te od potencijalnog poslodavca dostavljali potvrde o urednom izmirenju poreza i doprinosa. Sredstva podsticaja korištena su za isplatu troškova i naknada pravnim licima vezanim za zapošljavanje pripadnika branilačke populacije, a koja zadovoljavaju kriterije propisane Programom, odnosno javnim pozivom.

Postupak po podnesenim zahtjevima pripadnika branilačke populacije, a putem nadležnih gradskih/općinskih službi realizovao se odobravanjem novčanih sredstava privrednim subjektima i javnim organima sa područja Kantona u svrhu zapošljavanja pripadnika branilačke populacije u iznosima:

-10.800,00 KM po jednom novozaposlenom radniku za lica sa: NK, KV, SSS, VŠS;

-12.000,00 KM po jednom novozaposlenom radniku za lica sa: VSS spremom;

Zapošljavanje po ovom programu *ne može trajati manje od 24 mjeseca*, osim u posebnim slučajevima predviđenim pozitivnim zakonskim propisima.

Kriteriji za dodjelu sredstava su:

a) Za pripadnike branilačke populacije:

-da se nalaze na evidenciji nezaposlenih osoba kod službe za zapošljavanje ZDK;

-zahtjev za sufinansiranje zaposlenja ne može se podnijeti radi zasnivanja radnog odnosa kod poslodavca u kojem mu je prestao radni odnos, izuzev ako je proteklo više od 3 mjeseca od prestanka istog;

-prebivalište na teritoriji ZDK u trajanju od najmanje 24 mjeseca prije podnošenja zahtjeva, osim povratnika u RS;

-izmirene porezne obaveze;

b) Za privredne subjekte i javne organe:

-uredna registracija (za privredne subjekte)

-izmirene obaveze u vezi sa plaćanjem direktnih i indirektnih poreza, penzionog, invalidskog i zdravstveno osiguranje;

Program podsticaja zapošljavanju uz navedeno definisan je i postupak rada gradskih/općinskih komisija u postupku po apliciranim zahtjevima (prijem, pregled urednosti zaprimljenih zahtjeva, odlučivanje na sastancima, formiranje konačne liste, rad Komisije Ministarstva sa obavezama nakon odobravanja sredstava, kao i nadzor nad realizacijom Programa). Instrukcijom Ministarstva o provođenju Programa podsticaja zapošljavanja pripadnika branilačke populacije Zeničko-dobojskog kantona broj: 13/03-2-3-11-3545-3/24 od 18.03.2024. godine date su upute i pojašnjenja za pravilnu primjenu Programa.

Aplikanti za koje je utvrđeno da imaju urednu dokumentaciju po Programu pozvani su da preuzmu obrazce ugovora o zapošljavanju (Ministarstvo-grad/općina-poslodavac-pripadnik branilačke populacije) i dostave isti sa propisanom dokumentacijom poslodavcu u roku od deset dana. Samo kompletirani predmeti dostavljani su u Ministarstvo na dalje odlučivanje.

U nastavku iznosimo tabelarne preglede:

Tabela 1.-Struktura podneseni zahtjeva prema programima podsticaja zapošljavanju i samozapošljavanju u 2024 god. po gradovima/općinama Kantona;

Tabela 2.-Struktura podnesenih/odobrenih/odbijenih zahtjeva prema programima podsticaja zapošljavanju i samozapošljavanju u 2024 god po gradovima/općinama Kantona;

Tabela 3.-Pregled iznosa odobrenih sredstava prema programima podsticaja zapošljavanju i samozapošljavanju u 2024 god i općinama/gradovima Kantona;

Dijagram 1.- Struktura odobrenih sredstava prema programima podsticaja programima podsticaja zapošljavanju i samozapošljavanju u 2024 god;

Tabela 4.-Struktura odobrenih zahtjeva prema programima podsticaja zapošljavanju i samozapošljavanju u 2024 god po kategorijama korisnika i općinama/gradovima Kantona;

Dijagram 2.- Struktura odobrenih sredstava po kategorijama korisnika programa podsticaja;

Tabela 1.-Struktura podneseni zahtjeva prema programima podsticaja zapošljavanju i samozapošljavanju u 2024 god. po gradovima/općinama Kantona;

Općina/Grad	Program zapošljavanja	Program samozapošljavanja			Ukupno
		“Prvi biznis”	“Biznis plus- var.,, A”	“Biznis plus- var.,,B”	
Breza	0	2	0	0	2
Doboj Jug	1	2	2	5	10
Kakanj	3	5	5	5	17
Maglaj	6	18	1	14	39
Olovo	0	2	0	0	2
Tešanj	5	13	5	25	48
Usora	1	1	0	3	5
Vareš	1	0	0	0	1
Visoko	2	24	4	9	39
Zavidovići	8	14	2	13	37
Zenica	6	17	1	28	52
Žepče	1	8	1	9	19
Ukupno	34	106	21	111	272

Tabela 2.-Struktura podnesenih/odobrenih/odbijenih zahtjeva prema programima podsticaja zapošljavanju i samozapošljavanju u 2024 god po gradovima/općinama Kantona;

Općina/Grad	Program zapošljavanja			Program samozapošljavanja									Ukupno		
	ukupno zahtjeva	ODOBRENO	odbijeno	“Prvi biznis”			“Biznis plus“-var. A			„Biznis plus“-var. B”			ukupno zahtjeva	ODOBRENO	odbijeno
				ukupno zahtjeva	ODOBRENO	odbijeno	ukupno zahtjeva	ODOBRENO	odbijeno	ukupno zahtjeva	ODOBRENO	odbijeno			
Breza	0	0	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0	2	2	0
Doboj Jug	1	1	0	2	2	0	2	1	1	5	1	4	10	5	5
Kakanj	3	2	1	5	5	0	5	5	0	5	3	2	18	15	3
Maglaj	6	2	4	18	18	0	1	0	1	14	0	14	39	20	19
Olovo	0	0	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0	2	2	0
Tešanj	5	4	1	13	11	2	5	5	0	25	11	14	48	31	17
Usora	1	1	0	1	1	0	0	0	0	3	0	3	5	2	3
Vareš	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Visoko	2	2	0	24	18	6	4	3	1	9	2	7	39	25	14

Zavidovići	8	7	1	14	10	4	2	2	0	13	0	13	37	19	18
Zenica	6	5	1	17	13	4	1	1	0	28	2	26	52	21	31
Žepče	1	1	0	8	6	2	1	1	0	9	1	8	19	9	10
Ukupno	34	25	9	106	88	18	21	18	3	111	20	91	272	151	121

Tabela 3.-Pregled iznosa odobrenih sredstava prema programima podsticaja zapošljavanju i samozapošljavanju u 2024 god i općinama/gradovima Kantona;

Grad/ Općina	Program zapošljavanja iznosi u KM		Program samozapošljavanja iznosi u KM			Ukupno sredstava u KM
	NK,KV,SS S,VŠS	VSS	“Prvi biznis”	“Biznis plus-A”	“Biznis plus-B”	
Breza	0	0	24.000,00	0	0	24.000,00
Doboj Jug	10.800,00	0	24.000,00	3.000,00	4.579,48	42.379,48
Kakanj	0	0	60.000,00	18.000,00	16.114,57	94114,57
Maglaj	21.600,00	0	216.000,00	0	0	237.600,00
Olovo	0	0	24.000,00	0	0	24000
Tešanj	32.400,00	12.000,00	132.000,00	15.000,00	35.440,87	226.840,87
Usora	10.800,00	0	12.000,00	0	0	22.800,00
Vareš	0	0	0	0	0	0
Visoko	21.600,00	0	216.000,00	15.000,00	4.909,80	257.509,80
Zavidovići	75.600,00	0	120.000,00	6.000,00	0	201.600,00
Zenica	43.200,00	12.000,00	156.000,00	6.000,00	11.808,90	229.008,90
Žepče	10.800,00	0	72.000,00	6.000,00	7.000,00	95.800,00
Ukupno	226.800,00	24.000,00	1.056.000,00	69.000,00	79.853,62	1.455.653,62

Dijagram 1.- Struktura odobrenih sredstava prema programima podsticaja programima podsticaja zapošljavanju i samozapošljavanju u 2024 god;



Zavodom za zapošlj. FBiH					
150.000,00	250.800,00	1.056.000,00	69.000,00	79.853,62	1.605.653,62
9,0%	15%	65%	4%	4,32%	97,32%.

Tabela 4.-Struktura odobrenih zahtjeva prema programima podsticaja zapošljavanju i samozapošljavanju u 2024 god po kategorijama korisnika i općinama/gradovima Kantona;

Općina	Zapošljavanje-25 korisnika				Samozapošljavanje													Ukupno
					“Prvi biznis”-88 korisnika					“Biznis plus”- var.-A-18 korisnika				“Biznis plus”-var.-B-20 korisnika				
	DB	DD B	DUR VI	PPB	DB	DDB /RVI	RVI	DUD B	PP B	DB	PPB	RV I	DD B	DB	PPB	RVI	DD B	
Breza	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Doboj Jug	1	0	0	0	2	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	5
Kakanj	1	0	0	1	4	0	1	0	0	2	2	1	0	3	0	0	0	15
Maglaj	0	2	0	0	2	14	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	20
Olovo	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Tešanj	3	1	0	0	6	0	2	1	2	5	0	0	0	11	0	0	0	31
Usora	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Vareš	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Visoko	2	0	0	0	10	7	0	1	0	2	0	0	1	1	0	0	1	25
Zavidović	4	3	0	0	5	5	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	19
Zenica	3	1	0	1	6	2	1	0	4	0	1	0	0	2	0	0	0	21
Žepče	1	0	0	0	3	3	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	9
UKUPNO	15	8	0	2	40	33	5	4	6	12	3	2	1	18	0	1	1	151

Kategorije: DB – demobilizirani branioци; PPB –članovi porodica poginulih branilaca/šehida; RVI–ratni vojni invalidi; DUDB – djeca umrlih demobiliziranih branilaca; DURVI-djeca umrlih ratnih vojnih invalida; DDB/DRVI-djeca demobiliziranih branilaca, ratnih vojnih invalida;

Dijagram 2.- Struktura odobrenih sredstava po kategorija korisnika programa podsticaja;



DB	DDB/RVI	DURVI	DUDB	RVI	PPB	Ukupno
85	43	0	4	8	11	151
56%	28%	0%	2%	5%	7%	100%

IV. NADZOR NAD REALIZACIJOM PROGRAMA

Odredbama Programa podsticaja zapošljavanju, kao i Programa podsticaja samozapošljavanju u 2024. god. definisano je da Ministarstvo vrši nadzor nad realizacijom u bilo koje vrijeme trajanja postupka.

Instrukcijama Ministarstva o provedbi Programa podsticaja samozapošljavanja i zapošljavanja pripadnika branilačke populacije (pod naprijed navedenim brojevima), nadležne općinske/gradske službe za pitanja branilačko-invalidske zaštite bile su dužne nakon potpisivanja ugovora o zapošljavanju i samozapošljavanju kontinuirano izvršavati obaveze predviđene ugovorom i to: pratiti izvršenje ugovora od strane poslodavca, koji je u obavezi tokom trajanja ugovornog odnosa dostavljati kvartalno gradskoj/općinskoj službi specifikacije plata ovjerenih od strane Porezne uprave Federacije BiH, platne liste za sufinansiranu osobu, uplatnice za pojedinačne isplate plata, a u slučaju zbirne uplate plata dostavljati kopije izvoda iz banke iz kojih je vidljiva isplata pojedinačnih iznosa plata za sufinansiranu osobu; isplatiti poslodavcu ugovoreni iznos sredstava nakon što utvrdi ispunjavanje uslova za isplatu, a poslodavac je uredno dostavio dokaz o prijavi i isplati bruto plate, poslodavcu se vršila isplata sredstava za taj mjesec u cjelokupnom iznosu;

Ministarstvo je vršilo nadzor nad realizacijom Programa podsticaja zapošljavanju i samozapošljavanju putem pravdanja odobrenih sredstava, odnosno dokaza o namjenskom utrošku sredstava od strane nadležnih općinskih/gradskih službi;

Prema odredbama Programa podsticaja samozapošljavanju, kao i Instrukciji o primjeni u Odlukama o odobravanju sredstava naznačena je obaveza u Programu „Prvi biznis“, odnosno naloženo je korisnicima podsticaja dostavljanje Specifikacije o uplati doprinosa poduzetnika (Obrazac 2002) do isteka ugovornog odnosa. Nadležne općinske/gradske službe za branilačko-invalidsku zaštitu obavezane su zaprimati navedene specifikacije, te isplatiti sredstva u tri rate nakon dostavljanja navedenih specifikacija a u slučaju nedostavljanja istih od strane korisnika o istom su bile dužne odmah obavijestiti Ministarstvo radi poduzimanja daljih propisanih radnji.

Kada je riječ o Programu samozapošljavanja („Prvi biznis, „Biznis plus“), kao i Programu zapošljavanja Ministarstvo zadržava pravo nadzora nad provođenjem, odnosno vrši kontrole utroška sredstava prema potpisanim ugovorima i to na način: provjerom statusa sufinansirane osobe u bazi podataka Porezne uprave Federacije BiH kojom se prati ispunjavanje obaveza održavanja zapošljavanja u predviđenom roku, kontrolom izvještaja nadležnih službi za branilačko-invalidsku zaštitu gradova/općina, a prema potrebi i terenskom kontrolom provođenja ugovornih obaveza na licu mjesta-kod korisnika.

U slučaju nedostatka sredstava po ovim programima a postojanja zahtjeva koji ispunjavaju propisane uvjete, isti se prioritetno rješavaju u narednoj budžeskoj godini uz saglasnost korisnika. Korištenjem sredstava podsticaja putem ovog Ministarstva nije onemogućeno korištenje sredstava programa podsticaja drugih organa, koji provode programe za ove namjene.

V. ZAKLJUČNA RAZMATRANJA

Sredstva koja su u Budžetu Kantona u 2024. godine planirana na razdjelu Ministarstva „Transfer za podsticaj zapošljavanju branilaca i članova njihovih porodica“ u iznosu od 1.650.000,00 KM utrošena su u procentu od **1.605.653,62 KM** sa procentom izvršenja od **97,32%**. Nesporno je da je utrošak opravdao svoju svrhu u punom smislu i značenju.

Pokazatelji utroška sredstava iz Budžeta Kantona za 2024.god. sa transfera za navedenu namjenu po vrsti podsticaja su:

- „Projekat sufinansiranja zapošljavanja i samozapošljavanja djece šehida/poginulih branilaca 2024. god.“-iznos od 150.000,00 KM za zapošljavanje 19 lica/korisnika;
- „Program podsticaja zapošljavanju“ – iznos od 250.800, 00 KM za 25 lica/korisnika
- „Program podsticaja samozapošljavanja „Prvi biznis“ sredstva u iznosu od 1.056.000,00KM za zapošljavanje 88 lica/korisnika;
- Program samozapošljavanja „Biznis plus-varijanta A“ sredstava u iznosu od 69.000,00 KM za 18 odobrenih zahtjeva, a zapošljavanje 21 lica;
- Program samozapošljavanja „Biznis plus-varijanta B“ sredstva u iznosu od 79.853,62 KM za dodjelu sredstava podsticaja za 20 lica/korisnika-raniji korisnici podsticaja;

Ukupno.....-173 lica/korisnika..... 1.605.653,62 KM

Iz navedenoga je vidljiva i uspješnost realizacije ovakvih vrsta projekata, što svakako podrazumijeva potrebu nastavka, razvoja, pa i nadograđivanja u narednom periodu. To je jedino moguće uz mjere na stvaranju povoljnijeg poslovnog ambijenta kako na području Kantona, tako i šire, te iniciranje i određenih stimulativnih mjera u tom smislu posebno za ovu kategoriju pripadnika branilačke populacije.

Broj: 13/03-2-2-37-13-9802/25

Datum: 10.06.2025.god

MINISTAR
Adnan Sirovica